

Høringsoppsummering

1. Type høringsinstans.

Utdanningsinstitusjon

2. Navn på høringsinstans.

MF vitenskapelig høyskole

3. Bispedømmetilhørighet.

Oslo

4. Har du kommentar til kapittel 1: Innledning

Innledningen gjør greit rede for bakgrunn, målsetting og oppbygging for planen. Tatt i betraktning refleksjonen i kapittelet om samiske perspektiv, etterlyser vi en tydeligere refleksjon med tanke på døvekirken og den tegnspråklige minoriteten i kirken, jf. høringsspørsmål 12.

Både i dette og andre avsnitt kan språkføringen til tider virke intern. Et eksempel er «breddeperspektiv» som med fordel kan forklares (tredje avsnitt s. 3). I samme avsnitt referer man til tilbud som treffer «både bredt og smalt», treffer det intensjonen bedre om man snakker om «dybde» i stedet for det smale?

5. Har du kommentar til kapittel 2: Teologisk grunnlag for kirkelig undervisning

og læring

Avsnittet tar opp sentrale momenter som utgjør grunnlag for kirkens undervisning og læring. En kortfattet fremstilling som dette må nødvendigvis utgjøre et utvalg av momenter man anser som vesentlige for helheten. Vi savner noen setninger på metanivå i starten som sier noe mer tydelig om formålet med kapittelet og som gir forståelse for de innfallsvinklene som er valgt. Innledningen kan f.eks. tydeliggjøre at kapittelet tar utgangspunkt i kirkeforståelsen, dåpsforståelsen, trosbekjennelsen og Den norske kirkens visjon. Til kapittelet generelt savner vi en tydeliggjøring av hvordan kirkens «undervisning og læring» adskiller seg fra og relaterer til andre kirkelige praksiser som forkynnelse, diakoni, fellesskapsbygging osv.

Siden den trinitariske bekjennelsen til skaperen, frigjøreren og livgiveren strukturerer dette kapittelet, kan det virke uklart i hvilken grad dette kapittelet skal bidra til å angi innhold i undervisningen, sammenliknet med det påfølgende kapittel 3 om «innhold i kirkelig undervisning og læring». Det ser ut som begge kapitler på hvert sitt vis sier noe om innhold.

Det er gode grunner til å innlede avsnittet med en henvisning til kirkeforståelsen. Utsagnet «Kirken bygger på misjonsbefalingen» gir inntrykk av å sammenfatte en slik forståelse, og fungerer uheldig og innsnevrende i så måte. Tidligere satsing på trosopplæring har hatt en tydelig forankring i folkekirketankens breddeideal og den tilhørende forståelse av dåpens betydning, noe som bør gå tydelig fram også i dette dokumentet. Framfor en

aktivitetsorientert kirkeforståelse (som tar utgangspunkt i misjon, dåpsopplæring etc.), må kirken forstås teosentrisk, med utgangspunkt i Guds handling og kjærlighet overfor alle mennesker, og som et fellesskap omkring Guds nåde. Den aktuelle setningen kan ev. endres til: «Kirkens oppdrag med undervisning og læring bygger på misjonsbefalingen»

Det dåpsteologiske grunnlaget kan med fordel utfoldes og utnyttes noe mer. I denne sammenhengen kan man også vurdere å betone menighetens ansvar for å følge opp dåp enda mer. Det vil svare til hvordan resten av dokumentet viser den at menighetens og kirkens ansvar for oppfølging av dåp kan bli stadig viktigere.

Til punktet om Gud, vår skaper s. 5 bør teksten også si noe om at læringen skal bidra til at den enkelte forstår seg selv i forhold til natur og skaperverk, og fremme bevisstheten omkring klima, miljø og artsmangfold.

Punktet om Jesus Kristus, vår frigjører s. 5f, inneholder relevante poeng om inkarnasjonens konsekvenser for menneskesyn, fortolkningspraksis, maktforhold etc. Vi savner en noe mer utdypende omtale av Jesu betydning som frelser og forsoner, og hvilken sammenheng dette har med de øvrige momentene i avsnittet.

Punktet om Den hellige Ånd, s. 6 bør også få frem den lutherske forståelsen av hvordan Ånden virker gjennom de konkrete ord og sakramenter. Og, i samme avsnitt: Det synes noe uklart hva uttrykket «konstituerer også kirkelig undervisning etc.» sikter til.

Likedan synes argumentasjonslinjen i tredje avsnitt s. 6 i setningen «Fordi kirkelig undervisning...etc.» noe uklar.

6. Har du kommentar til kapittel 3: Å leve og vokse: Innhold i kirkelig undervisning og læring

Kapittelet peker gjennom sine tre avsnitt på viktige ressurser, arenaer og premisser for undervisning og læring. En del perspektiver og formuleringer går igjen i kapitlene 2, 3 og 4. Selv om dette kapittelet trekker frem mange viktige tema, er det spørsmål om man her skulle fokusert mer på innholdet. Innholdet i kirkens undervisning vil selvsagt formes til enhver tid av kontekstene der undervisning og læring finner sted. Like fullt, om planen skal si noe om innhold, bør kunnskapsmomentet i dette gjøres mer tydelig i dette kapittelet. Hvilken rolle skal trosbekjennelsen og det tradisjonelle katekismestoffet spille i denne sammenhengen, jf. våre merknader til kapittel 2.

Den pluralistiske konteksten kirken befinner seg i, kunne vært tematisert bedre. Dette handler på den ene side om hvordan man kan argumentere for troverdigheten i kristen tro (det apologetiske perspektivet), hvordan nye situasjoner fremkaller nye perspektiver på trosspørsmål, og på hvordan man kan møte andre troende og ikke-troende i en respektfull og dialogisk tilnærming.

I avsnittet som omtaler diakonale praksiser som «verktøy», anlegges et instrumentelt perspektiv på nestekjærlighet og fellesskap som bør uttrykkes på en annen måte.

Vi stiller spørsmål til hvilken funksjon bibelsitatene skal ha, særlig i dette kapittelet, men også i andre. Henvisninger til bibelsteder bør følge Bibelselskapets standarder, noe som bl.a.

innebærer at det ikke er punktum etter bibelbok-forkortelser og mellomrom etter komma (f.eks. Luk 24,28-31; 5 Mos og 1 Tim)

Enkelte avsnitt i forslaget kunne vært spisset innholdsmessig. Avsnittet som omhandler Bibelen kan formuleres mer presist og si mer om tolkning og prioriteringer når det gjelder bibeltekstutvalg. Det bør også inneholde en setning om Bibelen som hellig skrift i kristendommen. Vi foreslår følgende, alternative tekst:

«Bibelen er sentral i all kirkelig undervisning og læring. Gjennom kirkens undervisning og læring skal den enkelte bli kjent med Bibelen som en helhet og ulike bibeltekster, og lære selv å bruke Bibelen. Utvalg og bruk av bibeltekster må tilpasses den aktuelle målgruppen, og det er rom for lokale tilpasninger.

Bibelen har satt sitt preg på allmennkulturen, språket og kunststartene. Men Bibelens rolle i samfunnet har endret seg, og kunnskapsnivået om Bibelen er synkende. Dette spiller inn på hvordan kirken bruker bibeltekster i undervisnings- og læringssammenhenger.

Bibelen inneholder et mangfold av tekster som er blitt til over et langt tidsrom og i ulike kulturer. Kirkelig undervisning og læring skal gi kunnskap om mangfold og sammenheng i Bibelen og stimulere til refleksjon over spørsmål knyttet til tolkning av bibeltekster og ulike leserperspektiver, for eksempel kjønns- og minoritetsperspektiver. I lys av det store livssynsmessige mangfoldet i dagens samfunn er også temaet Bibelen som kristendommens hellige skrift en naturlig del av kirkelig undervisning og læring.

I kirkelig undervisning og læring vil tekster knyttet til Jesus-historien, de kristne høytidene og sentrale punkter i trosbekjennelsen ha særlig vekt. Også kirkeårsrytmen kan spille inn på utvalget av bibeltekster. Det viktig med et mangfold av tekster fra Det gamle og Det nye testamentet som avspeiler ulike typer menneskelige erfaringer og kan bidra til livstolkning, livsmestring og etisk refleksjon, for eksempel tekster om ensomhet og sorg, nederlag og tilgivelse, frykt og tvil, takknemlighet og glede, livsførsel og veivalg. Bibeltekster er også et godt utgangspunkt for samtaler om samfunnsaktuelle temaer som tro og vitenskap, menneskesyn og menneskeverd, rettferdighet og ulikhet, krig og fred, og utfordringer knyttet til klima, miljø og bærekraft.

Bibelens store mangfold rommer også tekster som av ulike grunner kan oppleves som krevende. Det er ikke nødvendigvis et mål å filtrere bort disse tekstene. I stedet kan de åpne opp for samtaler om gudsbilder, teksttolkning og ulike sider ved livet som menneske.»

7. Har du kommentar til kapittel 4: Å være og å lære: Pedagogisk

grunnlagstenkning og læringssyn

Den pedagogiske grunnlagstenkningsdelen reflekterer godt et forskningsbasert, oppdatert syn på læring i kirke, og samtidig den kompleksitet som preger dette feltet.

Et spørsmål er om dannelsesbegrepet burde vurderes inn i denne sammenhengen.

Når det teologiske og bibelske grunnlaget for undervisning og læring er fremhevet i andre kapitler, spør vi om det er påkrevd med referanse til Jesus for å begrunne læringsmetodikker her.

I tilknytning til avsnittet om «Tilhørighet og trygghet» s. 11, vil vi foreslå at det tas inn formuleringer om at kirken skal være et trygt rom for alle, hvor alle blir ivaretatt og man skal oppleve frihet fra krenkelser og overgrep.

8. Har du kommentar til kapittel 5: Likeverdig deltagelse og medvirkning

Perspektivene er viktige og peker på viktige utfordringer for kirken også i tiden som kommer.

9. Har du kommentar til kapittel 6: Samisk kirkeliv: likeverdig og livskraftig

Kapittelet bringer inn viktige perspektiv og utfordringer til kirkens praksis som fortjener oppmerksomhet.

I avsnittet om å «tilnærme seg det samiske på ulike måter» s. 16 sies det at samisk kirkelig undervisning og læring bør tilnærmes på ulike måter, samtidig som det understrekes at målsettingen om å inkludere det samiske bør gjelde overalt, også utenfor Sápmi. En slik målsetting kan oppleves krevende å operasjonalisere i alle kontekster, teksten bør dermed reflektere mer konkret hvordan en slik målsetting skal konkretiseres.

Mange av problemstillingene knyttet til kultur og språk har likhetstrekk med situasjonen for døve/tegnspråklige. Vi etterlyser at det i rammen av et utførlig avsnitt som dette innarbeides og gis rom for tilsvarende refleksjoner omkring døves/tegnspråkliges situasjon.

10. Har du kommentar til kapittel 7: Samarbeid om kirkelig undervisning og

Læring

Planen burde hatt et eget kapittel om aktørene: Hvem bedriver kirkelig undervisning? Kateketer og menighetspedagoger er påfallende nok ikke nevnt i planen.

Frivillige og hjemmet blir betegnet som samarbeidspartnere for kirken. Det er de ikke: De er kirken!

Til punktet om «Skole, barnehage, SFO» s. 18, mener vi intensjonen om samarbeid er viktig, men at formuleringen som sier at kirkelig undervisning og læring inkluderer samarbeidet med barnehager, skoler og SFO, synes krevende livssynspolitisk. Det bør gå frem at kirkens bidrag overfor skolen etc. er noe kirken tilbyr, eventuelt kan man vurdere hvorvidt slikt samarbeid hører inn under en plan for undervisning og læring

11. Har du kommentar til kapittel 8: Lokalt planarbeid

12. Har du andre kommentarer til planen

Planen bærer preg av å være ordrik, språklig ujevn og ikke alltid like presis i språket. En del formuleringer og tematikk går igjen i flere av kapitlene. Det bør vurderes om planen på noen

punkter kan strammes inn og kortes noe ned i omfang. Vi spør oss også hvilke lesere man sikter inn mot med utgangspunkt gjennom valget av språk og begreper i planen.

13. Av hensyn til forenkling vurderes det om Kirkerådet kan vedta de seks ulike rammeplanene under overordnet del. Hva mener du om dette?

- Kirkerådet kan vedta rammeplanene
- Rammeplanene bør vedtas av Kirkemøtet

Rammeplanene bør vedtas av Kirkemøtet

14. Har du utdypende kommentar til spørsmål 13

Vi legger til grunn at rammeplanene vil bli underlagt større grad av kvalitetssikring og få en høyere status dersom de blir vedtatt av Kirkemøtet.